

Sygn. akt III RC 482/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Otwocku – III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie:

Przewodniczący: SSR Paweł Witan

Protokolant: Magdalena Miętus

po rozpoznaniu w dniu 22 marca 2016 r. w Otwocku

na rozprawie

sprawy z powództwa P. B.

przeciwko B. B. reprezentowanemu przez przedstawiciela ustawowego A. B.

o obniżenie alimentów

1. powództwo oddala

Sygn. akt III RC 482/15

UZASADNIENIE

P. B. pozwem z dnia 3 grudnia 2015 roku wniósł o obniżenie alimentów na rzecz swojego małoletniego syna B. B. z kwoty po 700 zł miesięcznie (ustalanej wyrokiem Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 27 lutego 2013 r.) do kwoty po 400 zł miesięcznie, podnosząc, iż od czasu wydania wyroku przez Sąd Okręgowy w Siedlcach jego sytuacja finansowa uległa pogorszeniu (pozew k. 1-2).

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości.

(stanowisko A. B. na rozprawie – nagranie płyta CD k. 25 akt).

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Obecny obowiązek alimentacyjny powoda wobec jego małoletniego syna został ustalony wyrokiem Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 27 lutego 2013 roku w sprawie I C 1201/12 na kwotę po 700 zł miesięcznie.

(d. wyrok rozwodowy k. 21 akt, akta sprawy sygn. I C 1201/12).

W czasie wydawania wyroku w sprawie sygn. I C 1201/12 powód był zatrudniony na stanowisku kierowcy w transporcie międzynarodowym w firmie (...) i zarabiał ok. 3000-3200 zł netto miesięcznie. W tym czasie zamieszkiwał on wraz ze swoimi rodzicami. Osiągał ponadto dochód w wysokości 700 zł, z wynajmu należącego do niego domu w S. o pow. ok. 110 m² (połowę powyższej sumy przekazywał swojej żonie A. B.).

(d. akta sygn. I C 1201/12, zeznania powoda – nagranie płyta CD k. 25)

W chwili obecnej (od listopada 2015 r.) powód P. B. pozostaje w nowym związku małżeńskim. Wraz z żoną zamieszkuje on na parterze i II piętrze domu w S. (o pow. łącznej ok. 240 m² plus strych), który to dom powód kupił (za kwotę ok. 160 000 tys zł) po sprzedaży swojego poprzedniego domu za kwotę 300 000 zł (z czego 100 000 zł przypadło jego byłej żonie A. B.). Utrzymanie powyższego domu kosztuje P. B. ok. 300-400 zł miesięcznie. Ponadto powód na odzież wydaje ok. 200 zł miesięcznie. Spłaca on również kredyt w wysokości 25.000 zł, zaciągnięty w 2015r. (na okres 3 lat) na sfinansowanie remontu jednej z kondygnacji posiadanego przez P. B. domu – miesięczna rata tego kredytu wynosi ponad 1000 zł. Na dojazdy do pracy powód wydaje ok. 200 zł miesięcznie.

P. B. w dalszym ciągu jest zatrudniony M. M. M. K. na stanowisku kierowcy, gdzie pracuje ok. 2 dni w tygodni i faktycznie zarabia ok. 2000 zł miesięcznie (powód w ciągu miesiąca wykonuje przeciętnie 4 kursy do Holandii, przy czym za wykonanie jednego kursu otrzymuje 500 zł) – oficjalnie natomiast powód zarejestrowany jest na 1/4 etatu z wynagrodzeniem netto w wysokości niecałe 400 zł miesięcznie.

Ponadto z wynajmu jednej kondygnacji domu P. B. osiąga dochód w wysokości 500 zł miesięcznie.

Żona powoda ma 19 lat, ukończyła Liceum Ogólnokształcące. Obecnie nie pracuje – złożyła wniosek o staż z Urzędu Pracy.

P. B. jest właścicielem samochodu marki F. (...) z 2003 r.

W chwili obecnej nie bierze on żadnego udziału w życiu syna, nie przyjeżdża do niego.

(d. zaświadczenia o wynagrodzeniu k. 6, 26, potwierdzenie spłat rat kredytu k. 3, umowa najmu k. 4-5, zeznania P. B. – nagranie płyta CD k. 25)

Przedstawicielka ustawowa małoletniego pozwanego A. B. w chwili obecnej jest zarejestrowana jako osoba bezrobotna, jednakże podejmuje ona prace dorywcze – z czego osiąga dochód w wysokości ok. 800-1000 zł miesięcznie. Ponadto, na uczelni na której studiuje, otrzymuje ona stypendium socjalne w wysokości 300 zł miesięcznie. Na małoletniego B. B. przysługuje jej również zasiłek rodzinny w wysokości 118 zł miesięcznie.

A. B. wraz z małoletnim pozwanym B. B. zamieszkuje w swoim mieszkaniu w O., zakupionym na kredyt w 2014 r. Początkowo rata kredytu mieszkaniowego wynosiła ok. 1200 zł miesięcznie, jednakże w związku z faktem, iż A. B. częściowo spłaciła w/w kredyt (za środki, które otrzymała od powoda z podziału majątku wspólnego), w chwili obecnej rata powyższego kredytu wynosi ok. 710 zł miesięcznie.

Czynsz za w/w mieszkanie wynosi ok. 240 zł miesięcznie, opłata za prąd ok. 60 zł miesięcznie, opłata za gaz ok. 125 zł miesięcznie, zaś opłaty za TV i Internet łącznie ok. 100 zł miesięcznie.

Do usprawiedliwionych kosztów utrzymania małoletniego B. B. (oprócz jego udziału we wskazanych powyżej opłatach związanych z utrzymaniem mieszkania, w którym zamieszkuje), zaliczyć należy ponadto koszty wycieczek szkolnych (małoletni uczęszcza do III klasy szkoły podstawowej) – przeciętnie ok. 40 zł miesięcznie, koszt zajęć z karate – 100 zł miesięcznie, koszt obiadów szkolnych (ok. 50 zł miesięcznie) i innego wyżywienia oraz środków higienicznych (ok. 300 zł – 400 zł miesięcznie), koszt zakupu odzieży i obuwia, w tym stroju na zajęcia karate (średnio ok. 150 zł miesięcznie), a także koszt leczenia, w tym dentystrycznego. W bieżącym roku małoletni przystąpi również do sakramentu Pierwszej Komunii Świętej, z czym wiąże się konieczność poniesienia dodatkowych kosztów związanych z zakupem ubioru, opłaceniem składek czy też organizacją przyjęcia.

Poza mieszkaniem A. B. jest również właścicielką samochodu marki T. (...) i ponosi koszty związane z dowożeniem małoletniego do szkoły w wysokości ok. 100 zł miesięcznie.

(d. zaświadczenie o zarejestrowaniu w PUP – k. 27, decyzja o przyznaniu stypendium k. 28, decyzje w przedmiocie zasiłku rodzinnego – k. 29-30, potwierdzenia przelewów – k. 33-40, 51-59, oświadczenia k. 41-42, faktury i paragony k. 43-49, 60-66, zeznania A. B. – nagranie płyta CD k. 71)

W czasie orzekania w sprawie rozwodowej sygn. I C 1201/12 A. B. była zatrudniona w firmie (...) s.c. jako pracownik biurowy. Oficjalnie zarabiała ona w powyższej firmie 1600 zł brutto miesięcznie, jednakże faktycznie jej wynagrodzenie było znacznie wyższe – wynosiło ok. 2800 - 3000 zł miesięcznie.

W tym czasie A. B. wraz z 6 – letnim wówczas B. B. zamieszkiwała w wynajmowanym dwupokojowym mieszkaniu w J. – czynsz najmu tego lokalu (wraz z opłatami) wynosił ok. 1500 zł miesięcznie.

Małoletnim B. B. uczęszczał w tym czasie do klasy O w szkole podstawowej nr (...) w J..

(d. zeznania A. B. – nagranie płyta CD k. 71, akta sprawy I C 1201/12)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przedstawionych przez strony dokumentów w postaci: zaświadczeń o wynagrodzeniu (k. 6, 26), potwierdzeń spłat rat kredytu (k. 3), umowy najmu (k. 4-5), odpisu wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach (k.21), zaświadczenia o zarejestrowaniu w PUP (k. 27), decyzji o przyznaniu stypendium (k. 28), decyzji w przedmiocie zasiłku rodzinnego (k. 29-30), potwierdzeń przelewów (k. 33-40, 51-59), oświadczeń (k. 41-42), faktur i paragonów (k. 43-49, 60-66), a także zeznań P. B. (nagranie - płyta CD k. 25) i A. B. (nagranie - płyta CD k. 71), jak również akt sprawy Sądu Okręgowego w Siedlcach sygn. I C 1201/12 i akt sprawy Sądu Rejonowego w Garwolinie sygn. III RC 330/11.

Powyższy materiał dowodowy Sąd co do zasady uznał za wiarygodny. W szczególności Sąd uznał za wiarygodne dwa zaświadczenia o wynagrodzeniu przedstawione przez powoda (pomimo, iż zawierają one rozbieżne informacje dot. zarobków P. B.), z tym zastrzeżeniem, iż Sąd uznał, że zaświadczenie o wynagrodzeniu znajdujące się na k. 6 przedstawia rzeczywiste, faktyczne wynagrodzenie powoda, zaś zaświadczenie z k. 26 przedstawia kwoty, na jakie oficjalnie powód jest zarejestrowany w ZUS.

Sąd odmówił jedynie waloru wiarygodności zeznaniom A. B. w zakresie, w jakim wynika z nich, że koszty zakupu odzieży dla małoletniego B. wynoszą ok. 250-300 zł miesięcznie. W ocenie Sądu powyższa kwota jest zawyżona – nie kwestionując bowiem faktu, że w styczniu i w lutym 2016 r. A. B. wydała na odzież i buty dla syna odpowiednio ok. 320 i 245 zł (na takie kwoty przedstawiła ona bowiem stosowne faktury i paragony), wskazać należy, iż analiza rzeczy zakupionych przez przedstawicielkę ustawową małoletniego pozwanego wskazuje, iż nie w każdym miesiącu istnieje potrzeba zakupu takiej ilości ubrań. W rezultacie w ocenie Sądu usprawiedliwione koszty zakupu odzieży i butów dla małoletniego wynoszą przeciętnie ok. 150 zł miesięcznie.

W pozostałym zakresie Sąd uznał zebrany w sprawie materiał dowodowy za wiarygodny, albowiem zeznania A. B. (poza wskazanym powyżej zakresem) oraz zeznania P. B. były spójne i zbieżne z przedstawionymi przez strony dokumentami.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z dyspozycją art. 133 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie. O zakresie obowiązku alimentacyjnego decydują w każdym razie usprawiedliwione potrzeby uprawnionego oraz zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego (art. 135 § 1 kro). Pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można jednoznacznie zdefiniować. Rodzaj i rozmiar tych potrzeb jest uzależniony od cech osoby uprawnionej oraz od różnych okoliczności natury społecznej i gospodarczej w których osoba uprawniona się znajduje. Zakres obowiązku alimentacyjnego wyznaczać będą poszczególne sytuacje uprawnionego i zobowiązanego, konkretne warunki społeczno-ekonomiczne oraz cele i funkcje obowiązku alimentacyjnego. Dopiero na tym tle można określić potrzeby życiowe, materialne i intelektualne uprawnionego (uzasadnienie do tezy IV uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16.12.1987r., II CZP 91/86).

Potrzeby uprawnionego oraz możliwości zobowiązanego ulegają zmianie, tym samym może ulegać zmianie wysokość alimentów. Dlatego też w razie zmiany stosunków zarówno uprawniony jak i zobowiązany mogą żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego (art. 138 kro). Dla stwierdzenia czy nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu wyżej wskazanego przepisu, należy brać pod uwagę, czy istniejące warunki i możliwości mają charakter trwały, dotyczą okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych i wyczerpują te przesłanki, które w istotny sposób wpływają na istnienie czy zakres obowiązku alimentacyjnego. Zmiana orzeczenia dopuszczalna jest tylko w razie zmiany stosunków, powstałych po jego wydaniu, a jej ustalenie następuje poprzez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami uprzednio istniejącymi (uzasadnienie to tezy VII uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16.12.1987r., II CZP 91/86). Przez zmianę stosunków w rozumieniu art. 138 kro rozumie się więc istotne zmniejszenie lub zwiększenie możliwości majątkowych i zarobkowych zobowiązanego albo też istotne zwiększenie lub zmniejszenie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego (tak np. T. Domińczyk, Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz pod red. K. Piaseckiego, LexisNexis 2005 str. 839).

Zdaniem Sądu od czasu ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów należnych B. B. od jego ojca (czyli od lutego 2013 r.) nie zmieniły się w sposób istotny ani usprawiedliwione potrzeby małoletniego, ani też możliwości majątkowe i zarobkowe P. B. i A. B..

Wprawdzie w chwili obecnej powód zarabia mniejszą kwotę niż w czasie orzekania w sprawie sygn. I C 1201/12, to jednak możliwości zarobkowych i majątkowych powoda nie można utożsamiać z jego aktualnymi dochodami. W orzecznictwie za ugruntowany należy uznać pogląd, iż możliwości zarobkowe należy rozumieć jako środki pieniężne, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności, stosownie do swych sił umysłowych i fizycznych (tak np. uchwała pełnego składu (...) – Izby Cywilnej i Administracyjnej z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86, OSNCP 1988, nr 4, poz. 42, wyrok SN z dnia 22 czerwca 2007 r., II UK 229/06, LEX nr 422753). W ocenie Sądu mając na uwadze, że od czasu poprzedniego orzeczenia w przedmiocie alimentów nie doszło do zmiany w poziomie wykształcenia czy też stanie zdrowia powoda, jak również nie zmieniła się ogólna sytuacja na rynku pracy, uznać należy, iż możliwości zarobkowe powoda także się nie zmieniły. Obecnie P. B. zarabia wprawdzie mniej niż 3 lata temu, w ocenie Sądu wynika to jednak z faktu, iż nie w pełni wykorzystuje swoje możliwości zarobkowe - obecnie pracuje on z reguły jedynie przez dwa dni w tygodniu i nie poszukuje innej pracy.

Powód podniósł wprawdzie ponadto, iż w chwili obecnej ma on większe wydatki niż w czasie postępowania rozwodowego, bo w 2015 r. zaciągnął na okres 3 lat kredyt w wysokości 25 000 zł, którego miesięczna rata wynosi ponad 1000 zł, to jednak w ocenie Sądu zaciągając taki kredyt (na stosunkowo dużą kwotę i na krótki okres czasu, co skutkowało wysoką ratą) powód winien rozważyć, czy jest w stanie go spłacać bez uszczerbku dla utrzymania siebie i swojego dziecka. Zauważyć należy, iż nic nie stało na przeszkodzie, aby powód wydłużył chociażby okres spłacania kredytu, co pozwoliłoby na znaczące zmniejszenie miesięcznej raty.

Ponadto podnieść należy, iż dom, który zakupił i następnie urządził powód, jest stosunkowo duży (nawet jeśli uwzględni się, że jedną z jego kondygnacji powód przeznaczył na wynajem), co oczywiście musiało rzutować na koszty jego wykończenia i urządzenia – w ocenie Sądu zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb mieszkaniowych P. B. nie wymagało zakupu przez niego tak dużego budynku.

W ocenie Sądu nie zmieniły się także, od lutego 2013 r., w sposób istotny usprawiedliwione potrzeby małoletniego pozwanego – wprawdzie w związku z naturalnym rozwojem małoletniego w ocenie Sądu w pewnym zakresie wzrosły koszty związane z jego żywnością czy też edukacją, to jednak mając na uwadze fakt, iż jednocześnie w pewnym zakresie zmniejszyły się (w związku z zakupem mieszkania przez A. B.) koszty zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb mieszkaniowych małoletniego, uznać należy, iż od lutego 2013 r. potrzeby małoletniego B. B. nie zmieniły się w sposób istotny.

Nie doszło także do znacznych zmian w możliwościach zarobkowych matki pozwanego – A. B.. Wprawdzie w chwili obecnej A. B. pracuje jedynie dorywczo, to jednak mając na uwadze jej wiek, doświadczenie zawodowe i bliskość W.

(w której bezrobocie jest niskie), w ocenie Sądu przy dołożeniu należytej staranności jest ona w stanie znaleźć prace o wynagrodzeniu porównywalnym do osiąganego przez nią w 2013 r.

Z uwagi na powyższe, mając na uwadze, że nie zmieniły się w istotny sposób ani możliwości majątkowe i zarobkowe powoda, ani też usprawiedliwione potrzeby małoletniego pozwanego, Sąd uznał, że od czasu orzekania w sprawie sygn. I C 1201/12 nie doszło do istotnej zmiany stosunków, o której mowa w art. 138 kro i powództwo o obniżenie alimentów oddalił.